

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencela, MA ve věci

navrhovatel: **Sdružení politické strany a nezávislých kandidátů ČSSD a nezávislí kandidáti**

zastoupený advokátem JUDr. Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D.
sídlem Dvořákova 1624, 250 82 Úvaly

za účasti: 1. **Městský úřad Bystřice pod Hostýnem**

sídlem Masarykovo náměstí 137, 768 61 Bystřice pod Hostýnem

2. **R. K.**, kandidát politického hnutí ANO 2011

bytem X

o návrhu na neplatnost volby kandidáta Romana Kučerky ve volbách do zastupitelstva města Bystřice pod Hostýnem konaných ve dnech 23. a 24. září 2022

takto:

I. Návrh **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem ze dne 6. 10. 2022 se navrhovatel domáhá rozhodnutí o neplatnosti hlasování, eventuálně o neplatnosti volby kandidáta Romana Kučerky, kandidáta politického hnutí ANO 2011, ve volbách do zastupitelstva města Bystřice pod Hostýnem konaných ve dnech 23. a 24. září 2022. Podle svého obsahu (zejména podle charakteru namítaných vad) soud posoudil toto podání pouze jako návrh na neplatnost volby kandidát Romana Kučerky.
2. Navrhovatel poukazuje na to, že mu k dosažení 5% uzavírací klausule pro vstup do zastupitelstva chybělo pouhých 84 hlasů, tj. pouhé 4 hlasovací lístky. Tím by se změnila počty pro výpočet podílů na získání jednoho mandátu a první kandidát navrhovatele by měl vyšší podíl než kandidát ucházející se o pátý mandát za volební stranu ANO 2011, Roman Kučerka. Navrhovatel proto vyslovil podezření, že došlo k manipulaci s hlasy. Ve volebním okrsku č. 10 byl některým jejím kandidátům započten pouze jeden hlas, ačkoliv z tvrzení některých voličů vyplývá, že hlasovali pro celou kandidátní listinu. Ve volební okrsku č. 11 byl některým jejím kandidátům započten pouze jeden hlas a některým žádný hlas, ačkoliv z tvrzení B. D. vyplývá, že hlasovala pro celou kandidátní listinu. Pro kandidáty navrhovatele hlasovali i další voliči, takže volební výsledek neodpovídá skutečné vůli voličů. Výsledek 0,86% v tomto okrsku je navíc velmi nepravděpodobný, neboť

představuje asi 40% druhého nejnižšího výsledku dosaženého v okrsku č. 12. Ve volebním okrsku č. 12 nebyl některým jejím kandidátům započten žádný hlas, ačkoliv z tvrzení některých voličů vyplývá, že hlasovali pro celou kandidátní listinu. Tato tvrzení představují zvláště významnou indicii, která odůvodňuje požadavek na přepočítání hlasů. Ve volebním okrsku č. 2 nedošlo k uložení dat na technický nosič a výsledek nebyl předán Českému statistickému úřadu na technickém nosiči. Jak došlo k zanesení výsledků hlasování, není jasné. Pochybení bylo pravděpodobně způsobeno selháním lidského faktoru a dá se důvodně předpokládat, že k obdobnému selhání došlo i v případě sčítání hlasů. Podle sdělení D. K., A. O., P. O. pro celou volební stranu hlasovali oni a nejméně další čtyři voliči. Je tak vysoce nepravděpodobné, že by kandidát na 21. místě získal jen 6 hlasů. I tato tvrzení představují zvláště významnou indicii. Ve volebním okrsku č. 2 by navrhovatel získal podstatně více hlasů a každý kandidát by musel mít nejméně 7 hlasů. Navrhovatel proto navrhuje, aby soud provedl přepočítání hlasů. Došlo k porušení § 46 odst. 2 písm. f), g), h) a i) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“). Došlo k porušení aktivního i pasivního volebního práva.

3. K návrhu se vyjádřil jako volební orgán Městský úřad Bystřice pod Hostýnem tak, že poukázal na splnění zákonných podmínek pro složení volebních okrskových komisí. Navrhovatel měl zastoupení ve všech. Komise postupovaly podle právních předpisů. Nelze vyloučit neúmyslnou chybu, ale úmyslnou manipulaci volební orgán vylučuje. Jednotlivé zápisy podepsali všichni členové komisí bez výhrad. V případě volebního okrsku č. 2 se vlivem technické závady nepodařilo data nahrát na technický nosič. Data do programu Českého statistického úřadu vložili jeho zaměstnanci za přítomnosti zapisovatelky, místopředsedy komise a zaměstnance volebního orgánu dle písemně vyhotoveného zápisu. Posouzení ostatních tvrzení navrhovatele ponechává volební orgán na uvážení soudu.
4. Podle § 60 věty druhé zákona o volbách do zastupitelstev obcí je návrh třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Oficiální výsledky voleb byly ve Sbírce zákonů vyhlášeny dne 27. 9. 2022 prostřednictvím sdělení Státní volební komise č. 280/2022 Sb., o vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 23. a 24. září 2022.
5. Jelikož byl návrh podán včas (7. 10. 2022), u věcně a místně příslušného soudu a osobou k tomu oprávněnou (navrhovatel je volební stranou kandidující do zastupitelstva obce Bystřice pod Hostýnem), přistoupil soud k přezkoumání důvodnosti návrhu.
6. Krajský soud předesílá, že rozsah přezkumu zákonnosti voleb určuje navrhovatel. Soud se zabývá pouze takovými vadami volebního procesu, na které navrhovatel poukáže. Zásadně přitom nelze konstatovat neplatnost voleb toliko na základě obecných tvrzení, které navrhovatel blíže nekonkretizuje nebo k nimž nepředkládá (či nenavrhuje) žádný alespoň nepřímý důkaz. Soud není veden zásadou vyšetřovací a je primárně na navrhovateli, aby veškerá svá tvrzení natolik dostatečně konkretizoval a doložil, aby soud mohl posoudit, zda se ta která konkrétní skutečnost skutečně odehrála a zda hrubě ovlivnila výsledky voleb. K tomu, aby mohl vyhovět návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce, musely by být zjištěny 1) nezákonnost; 2) vztah mezi touto nezákonností a výsledkem voleb; 3) zásadní intenzita této nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že lze učinit závěr o hrubém ovlivnění výsledku voleb, resp. volby kandidáta (viz § 60 odst. 3 a 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Tato intenzita přitom musí být vyšší, než byla vyžadována úpravou účinnou před novelou č. 322/2016

Sb., kdy postačovala pouhá možnost ovlivnění výsledku voleb (přesto bylo i za této dřívější úpravy konstantně zdůrazňováno, že tato intenzita musí být skutečně zásadní; viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, čj. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS; dostupné na: www.nssoud.cz). Nyní je totiž podmínkou nikoliv pouhé ovlivnění, nýbrž hrubé ovlivnění, přičemž nesmí jít o pouhou možnost, nýbrž toto hrubé ovlivnění musí být navrhovatelem konkrétně tvrzeno a prokazováno.

7. Jelikož hrubé ovlivnění výsledku volby kandidáta musí tvrdit a prokazovat navrhovatel, není přípustné, aby soud k závěru o hrubém ovlivnění výsledku volby kandidáta dospěl až na základě přepočtu hlasů. Přepočet zde slouží pouze k určení konkrétního správného výsledku voleb ve chvíli, kdy již bylo prokázáno, že k hrubému ovlivnění výsledku volby kandidáta došlo. Závěr o hrubém ovlivnění výsledku přitom může být zjištěn buďto na základě přímých důkazů o tomto ovlivnění, nebo na základě nepřímých důkazů, tj. např. zcela konkrétních indicií jasně nasvědčujících systémovému selhání při počítání hlasů. Nemůže však jít o pouhé indicie o tom, že k chybnému postupu volební komise došlo v několika konkrétních případech, které samy o sobě nemohly výsledek voleb zvrátit, nejsou-li jasné poznatky o systémovém pochybení, tj. o tom, že dané konkrétní případy jsou toliko špičkou ledovce.
8. V posuzované věci přitom navrhovatel nepředkládá konkrétní tvrzení a konkrétní přímé důkazy o hrubém ovlivnění výsledku volby kandidáta. Jeho návrh je až na výjimku (viz dále) založen převážně na domněnkách, údajné nepravděpodobnosti některých dílčích výsledků a ničím nepodložených tvrzeních. Mezi nepodložená tvrzení soud řadí i tvrzení o tom, že někteří voliči údajně hlasovali pro celou kandidátní listinu, což by mělo být v rozporu se zveřejněným výsledkem voleb. Jestliže navrhovatel tyto údajné voliče blíže neoznačil, nemůže ke svým tvrzením logicky unést důkazní břemeno.
9. Jediný konkrétní důkaz, kterým by bylo možné zjistit konkrétní pochybení volební komise, by mohla být výpověď B. D., která by mohla prokázat, že v případě deseti kandidátů bylo nesprávně zjištěno, že tito kandidáti neobdrželi žádný hlas. Podle tvrzení navrhovatele totiž měla tato výpověď prokazovat, že B. D. hlasovala pro celou volební stranu navrhovatele. I kdyby se však prokázalo toto tvrzení, tato svědecká výpověď by sama o sobě vyvrátila správnost výsledku voleb skutečně pouze v té části, v níž bylo zjištěno, že deset kandidátů navrhovatele ve volebním okrsku č. 11 nezískalo žádný hlas. Navrhovateli ovšem pro dosažení 5% uzavírací klausule chybělo 84 hlasů (navrhovatel získal 2891 hlasů, přičemž celkový počet platných hlasů činil 59783 a 5% z tohoto počtu činilo 2975 hlasů). Výpověď svědkyně B. D. by tedy nemohla vést k závěru o ovlivnění výsledku voleb (ten by i s přihlédnutím k její výpovědi nutně musel zůstat nezměněn), natož aby mohl soud konstatovat hrubé ovlivnění výsledku voleb. Tvrzení jednoho voliče přitom zároveň nelze považovat ani za důkaz jakéhosi systémového pochybení při sčítání hlasů, při kterém by si mohl soud učinit předběžný úsudek o tom, že zjištěné pochybení je pravděpodobně jen jakousi špičkou ledovce. Za této situace by výpověď B. D. nezaložila důvod pro přepočet hlasů v okrsku č. 11.
10. Pokud jde o svědky D. K., A. O. a P. O., jejich výpověď by mohla být průkazná pouze a jen ve vztahu k tomu, jaký lístek oni sami do volební urny vhodili. Svědecká výpověď nemůže sloužit jako důkaz o hlasování jiných osob než svědků, neboť přímé svědectví o hlasování třetí osoby je pro tajnost hlasování vyloučeno a svědectví z doslechu nese v takovém případě takřka nulovou informační hodnotu. Každý volič má legitimní právo nejen svou volbu neprozradit, ale také o ní lhát, aby se například vyhnul společenskému

tlaku, před nímž jej má tajnost hlasování ochránit. Soud proto zkoumal pouze dopad případné výpovědi uvedených tří svědků ohledně jejich hlasování na výsledek voleb. Dospěl přitom k závěru, že i kdyby tvrzení navrhovatele ve vztahu k těmto svědkům (tj. tvrzení o tom, že tyto tři osoby hlasovaly pro celou volební stranu navrhovatele) bylo pravdivé, zjištění učiněná jejich svědeckými výpověďmi by nebyla v rozporu s oficiálními výsledky hlasování v okrsku č. 2 uveřejněnými na www.volby.cz. Podle těchto výsledků obdržel každý z kandidátů navrhovatele v tomto okrsku nejméně šest hlasů. Výpověď svědků by tedy v daném případě nebyla vůbec způsobilá prokázat jakékoliv pochybení volební komise, natož aby se mohlo jednat o hrubé ovlivnění výsledku voleb.

11. Navrhovatel řadu svých tvrzení staví na domněnkách o nepravděpodobnosti určitého výsledku v jednotlivých volebních okrscích. Tvrdí například bez dalšího, že je nepravděpodobné, aby někteří kandidáti navrhovatele ve volebním okrsku č. 12 získali čtyři hlasy, zatímco jiní žádný hlas. K tomu soud v podstatě nemůže říct nic víc, než že mu na takové situaci nepřipadá nic nepravděpodobného. V jiných případech si navrhovatel vypomáhá porovnáním s jinými okrsky, tj. *de facto* statistikou. Soud však k takto dovozovaným domněnkám musí v první řadě konstatovat, že výsledky v jednom okrsku nemohou nést žádnou informaci o chování voličů v jiném okrsku. Odlišné výsledky hlasování v různých okrscích proto samy o sobě nemohou být indicií o ovlivnění výsledku voleb, natož hrubém. Odlišné chování voličů v jednotlivých okrscích je odrazem skutečnosti, že každý jednotlivý volič není ztělesněním jakéhosi průměrného voliče (tj. nositelem průměrného statistického údaje bez vlastní vůle), nýbrž individualitou, která se při volbě rozhoduje na základě nejrozmanitějších vnitřních a vnějších faktorů (nikoliv na základě předem neznámého průměrného výsledku voleb). Tyto faktory nelze kvantifikovat a jejich různorodé působení napříč demografickými skupinami a geografickými oblastmi způsobuje stav, kdy se mohou výsledky voleb v jednotlivých volebních okrscích lišit i výrazně. Tento stav je běžnou realitou a nelze v něm spatřovat jakoukoliv konkrétní pochybnost o správnosti provedeného sčítání hlasů.
12. Navíc mnohá konstatování o výrazných statistických odchylkách mohou ve skutečnosti spočívat jen v umně zvoleném výběru hodnot a jejich „správné“ prezentaci. Navrhovatel například poukazuje na to, že ve volebním okrsku č. 11 získal pouze 40% svého druhého nejnižšího výsledku získaného ve volebním okrsku č. 12 (tj. 0,86% oproti 2,17%). Oba výsledky však lze mnohem jednodušeji vyjádřit pomocí rozdílu, který činí 1,31%. Takový údaj by ovšem zjevně nezapadal do argumentace o hrubém ovlivnění výsledku voleb. Stejně tak lze na dané výsledky nahlížet tak, že ve volebním okrsku č. 11 pro jiné kandidáty než ty na kandidátní listině navrhovatele hlasovalo 99,14% voličů, kdežto ve volebním okrsku č. 12 to bylo 97,83%. Také z tohoto pohledu se chování voličů v obou okrscích jeví jako takřka shodné. Soud proto nemá za to, že by rozdíl mezi výsledky ve volebních okrscích č. 11 a 12 mohl představovat indicii o ovlivnění výsledku voleb.
13. Lze shrnout, že navrhovatel předložil jediné konkrétní tvrzení podložené důkazem (výslechem svědkyně B. D.), které mělo potenciál zpochybnit správnost zjištěného počtu hlasů pro jednotlivé kandidáty. Avšak i v případě, že by se toto tvrzení skutečně prokázalo, byla by správnost počtu hlasů zpochybněna pouze v zanedbatelné míře, neboť zjištěná nesprávnost by nemohla na celkovém výsledku voleb nic změnit (v případě prokázání nesprávnosti by byl volební výsledek navrhovatele vyšší prokazatelně o 10 hlasů, přičemž pro překročení 5% uzavírací klausule navrhovateli chybělo 84 hlasů). Za této situace dané tvrzení navrhovatele nelze považovat za dostatečnou indicii o tom, že výsledek voleb byl

hrubě ovlivněn. Soud proto nepřistoupil ani k přepočtu hlasů odevzdaných pro jednotlivé volební strany a kandidáty a uzavírá, že podaný návrh není důvodný.

14. Ze všech shora uvedených důvodů zdejší soud podaný návrh zamítl, aniž by ve věci nařizoval jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).
15. Pokud jde o náklady řízení, nemá na jejich náhradu žádný z účastníků řízení právo (§ 93 odst. 4 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Brno 24. října 2022

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu